

Duurzaam op weg naar 2020

Beleidsplan Museum Klok & Peel Asten

2014 - 2020

Inhoudsopgave

Vooraf	4
Samenvatting	5
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Historie	6
1.3 ICOM definitie	7
1.4 Missie	7
2. Ambities	8
3. Klok en Peel: een bron van museale kennis	10
3.1 Algemeen	10
3.2 Klok en Beiaard	10
3.3 Peelhistorie	11
3.4 Activiteitenplan	11
4. Collecties	12
4.1 Algemeen	12
4.2 Het belang van de collecties	12
4.3 De collectiepresentatie	13
4.4 Het collectieplan	14
4.5 Activiteitenplan	14
5. Publiek	15
5.1 Algemeen	15
5.2 Public Relations & Marketing	15
5.3 Educatie	15
5.4 Overige publieksactiviteiten	16
5.5 Museumtuinen	17
5.6 Toeristisch recreatief knooppunt	18
5.7 Activiteitenplan	19
6. Bedrijf	20
6.1 Algemeen	20
6.2 Organisatie en besturing	20
6.3 Personeel	21
6.4 Bedrijfstaken	22
6.5 Huisvesting en Veiligheid	23
6.6 Meerjarenbegroting 2014 – 2020	24
6.7 Activiteitenplan	26
Bijlage 1: Organisatieschema	27

Vooraf

Het Museum Klok & Peel mag zich de laatste jaren verheugen op steeds meer bezoekers en belangstelling vanuit de samenleving. Dit geeft ons en de medewerkers van het museum veel voldoening, maar het brengt ook de verantwoordelijkheid mee deze trend in de komende jaren voort te zetten. Bij het maken van het nieuwe beleidsplan was de belangrijkste vraag voor ons: 'Hoe kunnen we in de komende jaren ons museum zo laten functioneren dat het een divers publiek blijft boeien en aantrekken?'

De komende jaren zullen voor de musea in Nederland ingrijpende veranderingen te zien geven. De contouren van het nieuwe museumbestel worden steeds meer zichtbaar. De musea worden geacht samenleving en publiek beter te dienen door het optimaal toegankelijk maken van hun collecties en het geven van een prominente plaats aan educatie. Ze worden ook geacht meer en beter te gaan samenwerken, onderling, maar ook met derden.

In het nieuwe beleidsplan staan onze ambities, hoe wij onze museale taken willen invullen, welke mogelijkheden wij willen benutten om de kwaliteit van ons museale aanbod te verhogen en het museumbedrijf efficiënt te organiseren, zodat zoveel mogelijk bezoekers de weg naar ons museum weten te vinden, elk jaar steeds meer. Tevens zijn we ons terdege bewust van de maatschappelijke betekenis van ons museum in de cultuursector, met name erfgoed, en voor de vrijetijdseconomie. De maatschappelijke waarde van ons museum willen wij uitbouwen, zodat ons museum straks ook toegerust is voor het nieuwe museumbestel. In de vorige beleidsperiode is daarvoor reeds een stevig fundament neergelegd in de vorm van een inspirerende toekomstvisie én een prachtig vernieuwd museumcomplex met een nieuwe naam: Klok & Peel.

Bestuur van de Stichting Nationaal Museum Klok & Peel Asten

Januari 2014

Samenvatting

Het duurzaam bewaren, uitbouwen en anderen laten genieten van het cultuurhistorisch en natuurhistorisch erfgoed dat in de vorm van zeer bijzondere collecties in het Museum Klok & Peel is te vinden, behoort tot de kern van de missie van het museum. Onze missie, die medewerkers en bestuur inspireert en richting geeft als beheerder van belangwekkend erfgoed met een publieke opdracht, in een functioneel museumcomplex met prachtige thematuinen. Maar evenzeer is het onze overtuiging dat het bestaansrecht van het museum ook zijn legitimatie moet vinden in de aansluiting met de maatschappij. Door actief samen te werken met partners in de culturele, sociale en economische sectoren en door goed in te spelen op de markt, willen wij Klok & Peel steeds meer van betekenis laten zijn in en voor de samenleving. Daarop zijn onze ambities gericht. Ambities die aangeven wat het museum in 2020 bereikt wil hebben. Te weten, een museum waarin onze museale kerntaken kwalitatief en duurzaam worden behartigd en een museum dat professioneel functioneert. Onder de noemer DuurzaamheidPoort Klok & Peel willen wij onze ambitie tot uitdrukking brengen het groenste, op duurzaamheid gericht museum van Nederland te zijn. Een sociaal-maatschappelijk museum door als ParticipatiePoort Klok & Peel te functioneren. Een gastvrij museum. Als ToerismePoort Klok & Peel ambiëren wij een organisatie te willen zijn stevig verankerd in de Peelregio als culturele en toeristisch/recreatieve samenwerkingspartner. Bovendien hebben wij de ambitie ons museum landelijke bekendheid te geven en streven wij ernaar in 2020 minstens 50.000 bezoekers welkom te mogen heten. Dit alles ondersteund door een gezonde financiële exploitatie.

Wij gebruiken het beleidsplan als leidraad voor medewerkers en bestuur van het museum nu en in de komende jaren. Het plan vormt de basis voor de concrete uitvoering van onze plannen, projecten en activiteiten. Tevens is het beleidsplan richtinggevend voor subsidieaanvragen en samenwerkingsafspraken met derden. In het beleidsplan worden de concrete activiteiten aangekondigd die door Klok & Peel worden ondernomen om onze ambities te realiseren. Ze zijn zonder meer nodig om de kwaliteit en professionaliteit van het museum op het door ons gewenste niveau te brengen en de maatschappelijke betekenis van het museum inhoud te geven. Diverse activiteiten lopen al vanuit de vorige periode door. Andere worden vanaf nu in gang gezet. In het geheel van deze activiteiten hebben enkele zaken hoge prioriteit en zullen extra inspanning van de medewerkers en het bestuur vergen. Te weten, een intensieve publiekscampagne, inclusief promotie en marketing gericht op gestage groei van de jaarlijkse bezoekersaantallen. Een educatief programma van hoog niveau voor het primair en voortgezet onderwijs in de Peelregio. De ontwikkeling van een centrum voor Peelstudies en zo mogelijk een expertisecentrum voor klok en beiaard. Tot slot, maar geenszins op de laatste plaats, een volwaardige verankering van de toeristisch/recreatieve positie van het museum in de Peelregio.

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het eerste beleidsplan van de Stichting Nationaal Klok & Peel Museum Asten¹⁾ liep voor de periode tot en met 2012. Het nieuwe beleidsplan Duurzaam op Weg naar 2020 geeft inzicht in welke ambities het Museum Klok & Peel voornemens is te realiseren in de periode tot 2020 en hoe het dit wil doen.

1.2 Historie

Het Museum Klok & Peel herbergt belangwekkend cultureel en natuurhistorisch erfgoed. De binding van dit erfgoed met Asten is niet toevallig tot stand gekomen. In Asten is de grootste klokkengieterij ter wereld actief en de klokkencollectie vindt er haar oorsprong. Bovendien maakt Asten deel uit van De Peel die landelijk bekend is om zijn eigen en bijzondere landschappelijke kwaliteit en cultuurhistorie. Aldus toont het museum een lange en rijke geschiedenis, die in feite Asten en zelfs Brabant overstijgt.

In 1969 werd in Asten het Nationaal Beiaardmuseum opgericht. In het museum werden de bellen, luidklokken, beiaarden, torenuurwerken en speelwerken getoond die door medeoprichter André Lehr (1929 – 2007) zijn verzameld. In het bijzonder de beiaardcollectie is uitgegroeid tot een collectie van internationale betekenis. Het museum werd in 1975 gehuisvest in een door de gemeente beschikbaar gesteld gebouw op de huidige museumlocatie. In hetzelfde gebouw was sinds 1973 ook het Natuurhistorisch Museum De Peel gevestigd. Dit museum toonde de natuurhistorische collectie waarvan de opbouw door Jan Vriends (1901 – 1992) is begonnen. De collectie bevat onder meer insectenverzamelingen en een verzameling paleontologie die van landelijke betekenis te beschouwen zijn. De museaal inhoudelijke zaken zijn in beide musea

tientallen jaren verzorgd door conservatoren die er als vrijwilliger werkzaam waren. Ook de exploitatie en andere werkzaamheden in en rond het museumgebouw zijn altijd door vrijwilligers gedaan. Ter versterking van het museumbedrijf werden vanaf eind jaren '90 enkele functies gesubsidieerd, waaronder twee conservatoren in deeltijd. De exploitatie van de twee musea werd in 1991 ondergebracht in een gezamenlijke exploitatiestichting. Beide musea en de exploitatiestichting zijn per 1 januari 2007 gefuseerd in een nieuwe museumstichting. Deze ging de naam Stichting Nationaal Beiaard- en Natuurmuseum Asten voeren.

Vanaf de fusie is heel veel gebeurd om het Nationaal Beiaard- en Natuurmuseum Asten te laten uitgroeien tot een bovenregionaal museum met landelijke uitstraling. In de periode van 2007 tot heden is een veelomvattend vernieuwingsproces in gang gezet. De belangrijkste stappen waren de nieuwbouw, een nieuwe visie en strategie voor de museale toekomst alsmede de ontwikkeling als groen en sociaal museum. Het bestaande museumgebouw is volledig gerenoveerd en uitgebreid met 800 m². Er is aanzienlijk meer expositieruimte bijgekomen, evenals een nieuwe entree en filmzaal met educatieruimte, een erfgoedpunt, een nieuw museumcafé met buitenterras en nieuwe kantoren waarin voor 15 medewerkers plaats is. De voorzieningen voor bezoekers en medewerkers zijn aangepast aan de huidige eisen voor toegankelijkheid en veiligheid. Het museumcomplex is geschikt gemaakt voor multifunctioneel gebruik door het museum of derden. Na de verbouwing is de vaste opstelling van de collecties ingrijpend vernieuwd. Ook de buitenruimte van het museum is geheel opnieuw ingericht. De tuin is heringericht en aangevuld met een tuinplein en een Oranjerie die voor tal van activiteiten kan worden gebruikt. Het Museumplein aan de voorzijde is heringericht.

Extra parkeervoorzieningen zijn aangelegd. Het museum fungeert nu als ToerismePoort voor de Peelregio. Na voltooiing van de nieuwbouw is het museum op 24 april 2012 officieel door koningin Beatrix geopend.

Een andere belangrijke ontwikkeling betreft het strategisch bestuurlijk advies dat in 2010 door externe deskundigen in samenspraak met ons is opgesteld voor de toekomst van het museum. Dit advies heeft ertoe geleid dat een erfgoedpunt voor Peelhistorie is ingericht in het museum. Voorts is een aanvang gemaakt met de vergroening van het museum. Voorzieningen voor duurzaam energie- en watergebruik zijn meegenomen in de nieuwbouw. In sociaal-economisch opzicht is het museum van groeiende betekenis voor de lokale gemeenschap. In samenwerking met Atlant zijn werkplekken gecreëerd in het kader van de sociale werkvoorziening en de reïntegratie van inwoners in het arbeidsproces. Dit neemt niet weg dat tot op de dag van vandaag de vrijwilligers onmisbaar zijn gebleken en zullen blijven voor het museum.

In 2012 heeft het museum een nieuwe naam gekregen: Klok & Peel. De stichting is bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder de statutaire naam: Stichting Nationaal Klok & Peel Museum Asten. Met de nieuwe naam Klok & Peel kunnen wij in publicitair opzicht ons museum een sterk en uniek beeldmerk meegeven.

Van meet af aan heeft het museum kunnen rekenen op de steun van de gemeente Asten. De gemeente heeft met jaarlijkse financiële bijdragen in de exploitatiekosten sterk bijgedragen aan de continuïteit van het museum. De vernieuwing van het museumcomplex is financieel mogelijk gemaakt door bijdragen van de gemeente, het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, de provincie Noord-Brabant en Europese fondsen. Daarmee is in de vorige beleidsperiode een solide fundament gelegd om de missie en ambities van het museum te kunnen verwezenlijken.

1.3 ICOM definitie

De stichting Nationaal Klok & Peel Museum Asten exploiteert het Museum Klok & Peel. Deze instelling is volgens de definitie van International

Council of Museums (ICOM) aan te merken als museum. De definitie luidt: 'Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat van de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.'

Het Museum Klok & Peel is per 18 december 2009 opgenomen in Museumregister Nederland.

1.4 Missie

Wij hebben als missie: 'Een breed publiek op een onderhoudende, eigentijdse en inspirerende wijze inzichten en belevingen aanbieden in de geschiedenis en functie van klokken, uurwerken en beiaarden alsook in de geschiedenis van de natuur en cultuur van de Peel.'

Zowel de collectie Klok als de collectie Peel geven ons museum een bijzondere plaats binnen het Brabants en Nederlands erfgoed. De beiaarden en klokkencollectie is zelfs van mondiale betekenis. De collecties kwalitatief uit te bouwen en te ontsluiten voor publieksbezoek, educatie en onderzoek zien wij als een belangrijke opgave. Wij willen het museum stevig in samenleving en markt verankeren als partner op cultureel, sociaal-economisch en toeristisch gebied. Wij willen inzetten op samenwerking met andere museale en culturele instellingen, het onderwijs en met organisaties buiten de culturele sector. Bovenal willen wij een gastvrije ontmoetingsplaats zijn voor bezoekers, de plaatselijke bevolking en onze partners.

¹⁾ *daar waar in het beleidsplan wordt gesproken over het museum wordt in het algemeen impliciet de 'stichting' bedoeld.*

Hoofdstuk 2. Ambities

Wij willen het Museum Klok & Peel laten uitgroeien tot een bovenregionaal museum met landelijke uitstraling, met een goed museaal toekomstperspectief en een sterke positie in de lokale gemeenschap, de Peelregio en op landelijk niveau. Om dit te verwezenlijken streven wij zes ambities na.

1. Klok & Peel scherp profileren op de landelijke kaart

Het is onze ambitie de museale identiteit, naamsbekendheid en aantrekkingskracht van het museum onderscheidend te profileren in de markt en bij een breed publiek in heel Nederland. Dit willen wij bereiken met een dynamische en eigentijdse presentatie van de collecties en met aantrekkelijke tentoonstellingen en publieksactiviteiten. In het bijzonder de aanwezige Nationale Beiaardcollectie biedt ons museum de gelegenheid zich landelijk te manifesteren. De combinatie van Klok en Peel biedt extra kansen de landelijke uitstraling te versterken. Wij streven ernaar de betekenis en rol van het museum als kennisbron uit te bouwen. In het museum is een erfgoedpunt voor Peelhistorie ingericht dat de mogelijkheid in zich heeft door te groeien naar een Centrum voor Peelstudies. Wij gaan door met het verkennen van de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een expertisecentrum voor klok en beiaard. Dit project is in 2013 van start gegaan onder het thema Zingend brons. Indien haalbaar beogen wij in samenwerking met relevante partners te komen tot de oprichting van zo'n centrum in het museum. Wij stellen ons eveneens ten doel het museum te profileren en in de markt te zetten als DuurzaamheidPoort Klok & Peel. Wij gaan ervoor het groenste museum van Nederland te zijn. Dit willen wij bereiken door het museum volledig zijn eigen elektriciteit te laten produceren en door het maximaal inzetten van energiebesparende maatregelen.

2. Minimaal 50.000 bezoekers in 2020 in Klok & Peel

Het is onze ambitie via scherp gerichte public relations, marketing en acquisitie het bezoek aan het museum te stimuleren, met extra aandacht voor herhalingsbezoek, spreiding van de bezoekers over het jaar en hogere besteding per bezoeker. In 2011, het jaar voorafgaande aan de opening van het gerenoveerde museum, telde het museum 38.000 bezoekers. Wij stellen ons ten doel in 2020 minimaal 50.000 bezoekers te kunnen verwelkomen. Dit betekent dat wij in onze bedrijfsvoering naast het zorgvuldig monitoren en evalueren van het museumbezoek voortdurend extra aandacht aan communicatie, publieksonderzoek en marketing zullen geven. Promotie van het museum krijgt topprioriteit. Daartoe is een speciaal actieplan opgesteld.

3. De museale mogelijkheden van Klok & Peel kwalitatief en duurzaam uitbouwen met hoge prioriteit voor educatie

Het is onze ambitie de museale kerntaken, te weten verzamelen, beheren, ontsluiten, exposeren, onderzoek en kennisoverdracht zo in te vullen dat ze zorgen voor kwalitatief hoogwaardige collecties. Het borgen en het verhogen van de kwaliteit van de collecties krijgen extra aandacht evenals het vergroten van de digitale toegankelijkheid. Wij kiezen ervoor de collecties te presenteren als beleving voor de bezoekers. In deze publieksfunctie vervullen de thematuinen van het museum en speciale thematische activiteiten een ondersteunende rol. Voorts hechten wij grote waarde aan educatie. Deze taak zal het museum invullen door jaarlijks activiteiten aan te bieden die tegemoet komen aan de behoeften van een divers publiek. Binnen dit geheel geven wij voorrang aan een ruim educatief programma voor de doelgroepen kinderen en jeugd.

4. Klok & Peel stevig verankeren in de toeristisch/recreatieve en culturele sectoren van de Peelregio

Het is onze ambitie de toeristische en culturele positie van het museum te versterken. Als ToerismePoort Klok & Peel met faciliteiten voor bezoekers die willen kennismaken met De Peel. Het museum is de grootste publiekstrekker van Asten en is een toeristisch/recreatief knooppunt in de Peelregio. Deze positie willen wij volwaardig uitbouwen door te komen tot aanwijzing van het museum als Natuurpoort zodat het onderdeel wordt van het netwerk van Brabantse Natuurpoorten dat tussen 2012 en 2015 wordt gerealiseerd. De vereiste voorzieningen zijn reeds aanwezig. Het cultureel ondernemerschap van Klok & Peel geven wij inhoud door het museum, inclusief het erfgoedpunt voor Peelhistorie, de tuinen en de Oranjerie, te gebruiken als gastvrij platform voor lezingen, concerten, voordrachten en andere kunst- en cultuuruitingen. Deze speciale culturele publieksactiviteiten willen wij voortzetten en verruimen. Daarbij werken wij actief samen met partners in de Peelregio. De samenwerking met onze partners en het bedrijfsleven willen wij ook laten resulteren in nieuwe toeristische en recreatieve arrangementen voor de eigen bevolking en bezoekers van elders. Door onszelf op te stellen als actieve partner met de focus op De Peel kan Klok & Peel steeds meer een museum zijn van de gehele Peelregio.

5. Klok & Peel uitbouwen als ParticipatiePoort Klok & Peel

Het is onze ambitie de sociaal-maatschappelijke positie van het museum te versterken. Als ParticipatiePoort Klok & Peel. Dit willen wij bereiken door samen met onze partner Atlant-groep op de museumlocatie blijvend werkplekken te bieden in het kader van de sociale werkvoorziening en reïntegratie voor inwoners met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Aldus willen wij een constructieve bijdrage leveren aan versterking van de lokale economie en werkgelegenheid. De sociaal-maatschappelijke betekenis willen wij eveneens versterken door het museum een inspirerende en gastvrije ontmoetingsplaats te laten zijn voor de vrijwilligers, de lokale gemeenschap, de regionale bevolking én de partners met wie wij samenwerken. Dit willen

wij bereiken door multifunctioneel gebruik van de binnenruimte, de tuinen en de Oranjerie. Zo veel als mogelijk en verantwoord is.

6. Klok & Peel professioneel laten functioneren naar de eisen van de huidige tijd op basis van een gezonde financiële exploitatie

Het is onze ambitie het museum professioneel te runnen op het gebied van huisvesting, personeel, bedrijfsvoering en financiën. Om dit te bereiken is uitbreiding van de huidige vaste bezetting en een competent vrijwilligersbestand een absoluut vereiste. Wij streven naar een bezetting van 6 formatieplaatsen voor vaste beroepskrachten in de loop van de beleidsperiode. Wij willen samen met de gemeente optreden om hiervoor op regionaal, provinciaal en landelijk niveau structurele financiering te vinden. Ons museum kan alleen functioneren met de hulp van heel veel vrijwilligers, die gekwalificeerd en gemotiveerd zijn. Wij zullen een actief beleid voor vrijwilligers voeren met mogelijkheden voor deskundigheidsbevordering. Al onze ambities kunnen enkel gerealiseerd worden als het museumbedrijf op basis van een duurzame en gezonde exploitatie kan functioneren. Daarom zetten wij met kracht in op het behoud van een langlopend perspectief voor financiering van overheidswege. Uiteraard streven wij naar toename van de inkomsten uit het museumbezoek en uit het gebruik van de museumvoorzieningen door derden. Daarnaast blijft de noodzaak van actieve werving van structurele middelen en projectsubsidies overeind, alsook financiële ondersteuning door bedrijven, particulieren en fondsen. Kansen en mogelijkheden op dit vlak zullen door ons zoveel mogelijk worden benut.

Om onze ambities te verwezenlijken zal Klok & Peel in de periode tot 2020 diverse plannen, projecten en maatregelen ten uitvoer brengen. In de navolgende hoofdstukken wordt een overzicht gegeven van de concrete activiteiten die ons museum voornemens is te ontplooiën ten aanzien van de collecties, de Peelhistorie, de publieksfunctie en de bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 3. Klok & Peel: een bron van museale kennis

3.1 Algemeen

In de vorige beleidsperiode hebben wij door deskundigen de ontwikkelingsmogelijkheden voor het museum laten onderzoeken met betrekking tot de Peelhistorie en in samenhang daarmee het belang van de beiaardcollectie. Dit met het oog op de door ons gewenste versterking van het museale profiel en positie van het museum. Dit heeft in 2010 geresulteerd in het rapport 'De Peel als culturele biotoop'. Het rapport bevat een visie en strategie, alsmede aanbevelingen voor de organisatie en exploitatie van het museum en samenwerking met derden. Wij hebben besloten het visier rapport leidend te laten zijn voor de verdere ontwikkeling van het museum. Het bestuur van de gemeente Asten heeft het rapport eveneens onderschreven. Het visier rapport is tezamen met het beleidsplan en collectieplan het fundament waarop het museumbedrijf functioneert.

In het visier rapport 'De Peel als culturele biotoop' worden twee ontwikkelingsmogelijkheden beschreven die het museum een eigen profiel geven waarmee het zich scherp kan onderscheiden van andere musea. Het gaat om een kenniscentrum voor klok en beiaard en een kenniscentrum voor de Peelhistorie. De realisatie kan enkel volgens een groeimodel worden ingevuld en is bovendien afhankelijk van mogelijkheden voor financiering. Wij hebben besloten tot de ontwikkeling van de kenniscentra. Daarmee is in de vorige beleidsperiode een aanvang gemaakt.

3.2 Klok en Beiaard

Naast een beiaard- en klokkencollectie van internationale allure beschikt het museum over een campanologische bibliotheek en archief die in hun genre de rijkste zijn ter wereld. Zij vormen in feite een documentaire grondslag voor de in

het museum aanwezige collectie. De bibliotheek en documentatie zijn eveneens van grote waarde voor wetenschappelijk onderzoek, doeleinden van studie en andere vormen van dienstverlening op het terrein van de campanologie. Dit gegeven biedt tezamen met de collectie Klok de mogelijkheid uit te groeien tot een internationaal expertisecentrum voor zowel de klokkencultuur in brede zin, als meer specifiek de technische aspecten van de campanologie. De fysieke en digitale ontsluiting van de bibliotheek en het archief kan in zo'n centrum worden meegenomen. Het visier rapport acht een dergelijke ontwikkeling kansrijk indien het museum samenwerking aangaat met wetenschappelijke en culturele instellingen binnen en buiten Nederland die op dit terrein actief zijn. Wij zijn in beginsel bereid de bibliotheek en het archief onder te brengen in een expertisecentrum dat kan fungeren als kennisbron voor specialisten, onderzoekers en andere geïnteresseerden in de klokken- en beiaardcultuur. Wij hebben daarom het project Zingend Brons gestart. In het kader van dit project wordt overleg aangegaan met universiteiten, beiaardieropleidingen en andere partijen die van cruciaal belang zijn voor het verwezenlijken van een expertisecentrum voor klok en beiaard. Afhankelijk van de uitkomst zullen wij de haalbaarheid van zo'n centrum beoordelen en, zo ja, een vervolgtraject uitzetten.

De Vlaamse en Waalse deelregeringen hebben in 2013 gezamenlijk een aanvraag ingediend voor erkenning van de beiaardkunst als Immaterieel Erfgoed van UNESCO. Nederland heeft in 2012 de UNESCO Conventie Immaterieel Erfgoed ondertekend. Het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed is belast met de inventarisatie van het Nederlandse erfgoed. Het is van belang dat de Nederlandse beiaardcultuur binnen Nederland erkend wordt op de inventaris van immaterieel erfgoed, wat een eerste stap is om ook Nederland toe te voegen

aan de waarschijnlijke erkenning van de Belgische beiaardcultuur in december 2014. Erkenning van de beiaardcultuur door UNESCO kan de museale positie en maatschappelijke waarde van het Museum Klok & Peel zeer versterken alsmede de eventuele ontwikkeling van een internationaal expertisecentrum Zingend Brons ondersteunen. Ons museum is bereid in de erkenningsprocedure daadwerkelijke ondersteuning te geven.

3.3 Peelhistorie

In samenwerking met het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) is een erfgoedpunt voor de Peelhistorie in het museum ingericht dat bij de oplevering van de nieuwbouw van start is gegaan. Met het erfgoedpunt willen wij voorzien in een ontmoetingsplek waar bezoekers kennis kunnen maken met de gedeelde ontstaans-geschiedenis van natuur en cultuur van De Peel. Zij kunnen er naslagwerken raadplegen en verhalen over De Peel van vroeger uitwisselen en vastleggen. In feite maakt het erfgoedpunt het mogelijk in combinatie met de in het museum aanwezige collecties de culturele biografie van De Peel te tonen. Het is onze intentie alle ontwikkelingsmogelijkheden te onderzoeken om het erfgoedpunt geleidelijk te kunnen laten doorgroeien naar een Centrum voor Peelstudies, dat voor zowel een breed publiek als specialistische onderzoekers kan fungeren als kennisplaats voor cultuurhistorie, natuurhistorie, natuur en landschap van De Peel. Wij willen deze aanpak volgen in samenhang met de toeristische ontwikkelingen in de Peelregio. Wij zullen in overleg treden met mogelijke partners voor samenwerking, met name de Stichting Peelnetwerk en de heemkundekringen in de Peelregio, om te komen tot een plan met een uitvoeringsprogramma.

Het RHCE en Staatsbosbeheer (SBB) zijn belangrijke partijen waarmee wij als partner willen samenwerken om invulling te kunnen geven aan het thema Peelhistorie in het museum. Het RHCE beschikt over inhoudelijke deskundigheid en archiefbronnen inzake de cultuurhistorie van De Peel. Aan het formaliseren en voortzetten van de samenwerkingsrelatie met het RHCE geven wij voorrang. Het Staatsbosbeheer beschikt bij uitstek over kennis, expertise en archieven inzake de natuur en landschapsontwikkeling van De Peel. Met SBB willen wij in overleg treden om na

te gaan op welke wijze het erfgoedpunt voor Peelhistorie een rol kan vervullen bij het ontsluiten van de bij SBB aanwezige kennis en archiefbronnen. Indien daartoe voldoende mogelijkheden bestaan, streven wij naar een samenwerkings-overeenkomst.

3.4 Activiteitenplan

- 1 Met relevante partijen wordt contact opgenomen over de haalbaarheid van een internationaal expertisecentrum Zingend Brons.
Gereed: 2014/2015, waarna eventuele uitvoering
- 2 Ondersteuning bieden in de procedure voor erkenning beiaardkunst op UNESCO-lijst Immaterieel Werelderfgoed.
Gereed: afhankelijk van voortgang van de aanvraagprocedure
- 3 Met het RHCE wordt een samenwerkings-overeenkomst gesloten over het erfgoedpunt voor Peelhistorie in het museum.
Gereed: 2014/2015
- 4 Er wordt een plan met uitvoeringsprogramma opgesteld om het erfgoedpunt voor Peelhistorie uit te bouwen tot een Centrum voor Peelstudies.
Gereed: 2014/2015, waarna uitvoering, doorlopend in navolgende jaren
- 5 Met SBB wordt overleg aangegaan over de mogelijkheden voor samenwerking.
Gereed: 2014/2015

Hoofdstuk 4. Collecties

4.1 Algemeen

Het museum toont, beheert en bewaart twee kwalitatief hoogwaardige collecties. Het gaat om de collectie Klok en de collectie Peel. In formele zin heten de collecties respectievelijk Nationale Beiaardcollectie en Natuurhistorische Collectie De Peel. Het museum beschikt over een collectieplan 2008 – 2012. Op korte termijn zal het collectieplan worden geactualiseerd.

4.2 Het belang van de collecties

De beiaardkunst in de Lage Landen was toonaangevend in de 17e en 18e eeuw en is dat sinds het midden van de 20e eeuw opnieuw geworden, o.a. door de klokkengietersactiviteiten in Asten. Het begin van de Nationale Beiaardcollectie werd gevormd door de historische luidklokken en technische toebehoren die de campanoloog dr. André Lehr had verzameld bij de Koninklijke Eijsbouts Klokkengieterij en door laatstgenoemde aan het museum in bruikleen werden gegeven. Daaraan werd Lehr's eigen archeologische en etnografische collectie bellen toegevoegd. Ook werd een toonaangevende en wereldomvattende verzameling van bellen en klokken, de zogenoemde Sarna-collectie uit de Verenigde Staten, door de gemeente Asten aangekocht en in langdurige bruikleen gegeven aan het museum. Bovendien zijn in de loop der tijd de belangrijkste Nederlandse beiaard- en klokkenverzamelingen, die voorheen in Nederlandse musea zoals het Rijksmuseum en Museum Boerhave stonden, in langdurige bruikleen afgestaan aan Asten. Dit erfgoed en de eigentijdse aanvulling erop worden getoond in het museum en geplaatst in een internationale en historische context. Tot de kerncollectie behoren de klokken en beiaarden uit Nederland en Vlaanderen. De klokken uit Azië, in het bijzonder uit China, kunnen eveneens tot de kerncollectie worden gerekend. Daarnaast zijn klokken en

bellen uit andere culturen te zien. Gezichtsbepalend voor het museum is een indrukwekkend astronomisch uurwerk. De beiaardcollectie is van nationale betekenis en zelfs van internationale allure. Bovendien beschikt het museum over de omvangrijkste bibliotheek en documentatiecentrum ter wereld op het gebied van klokken. Tenslotte zijn in Asten de oorlogsregistratie en gipsafdrukken van de Nederlandse klokken uit de Tweede Wereldoorlog ondergebracht. Inmiddels is Klok & Peel uitgegroeid tot het meest belangwekkende museum op het gebied van beiaarden, luidklokken en torenuurwerken op mondiaal niveau.

Aan het begin van de Natuurhistorische Collectie De Peel staat de privé-collectie van bioloog en verzamelaar Jan Vriends. Bij de komst van zijn collectie naar Asten in 1973 werd samen met de Astense natuurkenners van het eerste uur begonnen aan de opbouw van de natuurhistorische collectie. Vriends wilde met het opbouwen van zo'n verzameling de bevolking onderrichten in de ecologie en de soorten van De Peel. Hij wilde bij een breed publiek het natuurbesef stimuleren. Voor dit doel werden collecties van privé-verzamelaars in bruikleen genomen of verworven. De natuurhistorische collectie is gestaag aangevuld en uitgebreid met door museummedewerkers verzamelde objecten en door middel van legaten en giften. Het unieke van de diverse deelcollecties is erin gelegen dat De Peel is gebruikt als uitgangspunt voor het verwerven van museale objecten en naturalia. Het gaat om verzamelingen van vrijwel alle in het Peelgebied voorkomende diersoorten. De insectenverzamelingen, de zogenoemde collecties Nies en Hellinga, zijn van nationaal belang en vertegenwoordigen een hoge wetenschappelijke waarde. De verzameling paleontologie met fossielen uit de prehistorie van het Peelgebied en onder meer een mammoetskelet is landelijk befaamd. Al deze verzamelingen

worden tot de kerncollecties van het museum gerekend en hebben een bijzondere en hoge natuurhistorische waarde. Ze zijn gezichtsbepalend voor het museum. Daarmee beschikt het Museum Klok & Peel over een natuurhistorische collectie met een bovenregionale uitstraling.

De twee collecties zijn van groot belang voor het Brabants en Nederlands cultureel erfgoed. Van het museum wordt verwacht dat het duurzaam zorgt voor de collecties en optreedt als beheerder met een publieke opdracht. Dit wordt van het museum ook vereist indien het opgenomen wil blijven in Museumregister Nederland. Wij vinden het belangrijk de kerncollecties kwalitatief te versterken en waar nodig en mogelijk aan te vullen. In samenhang hiermee vinden wij het relevant na te gaan of delen en/of specifieke objecten uit de collecties in aanmerking komen voor een WBC-kwalificatie. De Wet Behoud Cultuurbezit regelt de bescherming van cultureel erfgoed in Nederland. Dit schept de mogelijkheid tot behoudssubsidies. Voorts ligt het in ons voornemen de collecties volledig te registreren en digitaal toegankelijk te maken via het internet. Het is mogelijk dit te realiseren met behulp van het project Brabant Cloud dat Erfgoed Brabant bezig is te ontwikkelen. Het project heeft ten doel een duurzame digitale infrastructuur te bieden waarin het erfgoed van de deelnemende culturele instellingen wordt bewaard, vastgelegd en de onderlinge verbanden worden beschreven. Om te komen tot zo'n digitale infrastructuur is door Erfgoed Brabant een pilot collectieregistratie opgezet waaraan door het Museum Klok & Peel wordt meegedaan. Afhankelijk van de uitkomst zullen wij de besluiten nemen over de verdere digitalisering van de collecties. De komende ontwikkelingen in het Nederlandse museumbestel, met name in de erfgoedsector, zowel op nationaal niveau als in de provincie Noord-Brabant, zullen wij uiteraard nauwgezet volgen en waar nodig en mogelijk gebruik maken van de geboden kansen. Dit aandachtspunt nemen wij mee in het nieuwe collectieplan.

4.3 De collectiepresentatie

In 2012 is naar ontwerp van Van Laarhoven Musea en Erfgoed de vaste opstelling van de collecties ingrijpend vernieuwd. De collectiezalen zijn

bouwkundig aangepast en opnieuw ingericht. De expositieruimte is uitgebreid. Ook de open binnenruimte van het museumgebouw is geschikt gemaakt als expositieruimte. De collecties zijn overigens niet in hun geheel tentoongesteld. Deelverzamelingen en objecten uit de collecties bevinden zich in het depot.

Een essentieel uitgangspunt bij de vernieuwing was de cultuurhistorie en natuur & landschap van De Peel te benutten als verbindende elementen in de presentatie van de twee collecties. De bezoeker krijgt inzicht in de verbanden die tussen de collecties en De Peel bestaan. In de presentatie van de collectie Peel wordt de natuur- en cultuurhistorie van het gebied van De Peel, de landschapontwikkeling en de rol van de mens getoond. Ook wordt de sociale en industriële geschiedenis van De Peel belicht. Daarmee ontstaat een logisch verband met de collectie Klok, waaronder de geschiedenis van de twee klokkengieterijen in de Peelregio. Bij de presentatie van de collecties willen wij eveneens aandacht geven aan de twee oprichters. Wij beschouwen dit als een essentiële toevoeging aangezien hun persoonlijke drijfveren nog steeds doorwerken in de huidige missie van het museum. De presentatie is opgebouwd uit belevenissen die elk op hun beurt met verschillende thema's worden uitgediept. Het geheel staat in een duidelijk tijdlijn en er is een overzichtelijke volgorde van de zalen waarin de collectieonderdelen worden gepresenteerd. Daarmee hebben wij gekozen voor een opstelling waarin het ook om de mens en het verhaal gaat en de binding met de eigen regio versterkt wordt. De collectiepresentatie wordt ondersteund door de thematuinen alsmede van tijd tot tijd door speciale thematische exposities en activiteiten.

Wij vinden het belangrijk het dynamische en interactieve karakter van de vaste opstelling van de collecties te verhogen. Immers, wij hebben nog de nodige wensen, aangezien de herinrichting is gerealiseerd met beperkte financiële middelen. Met name door het inzetten van moderne communicatietechnieken en nieuwe presentatievormen kan de beleving voor de bezoekers nog sterk worden verhoogd. Wij zullen daarom komen met een plan van aanpak voor het periodiek actualiseren en kwalitatief verbeteren van de vaste opstelling en presentatie. Hierin is plaats

voor het extra uitdiepen van specifieke thema's in de vorm van wisselexposities, deels gevoed vanuit de deelverzamelingen die zich in het depot bevinden. De uitvoering van het plan van aanpak is enkel mogelijk indien externe financiële middelen beschikbaar komen.

4.4 Het collectieplan

De vernieuwing van het collectieplan is nodig vanwege het aflopen van het collectieplan 2008 – 2012. Het nieuwe collectieplan zal betrekking hebben op de periode tot 2020. In deze periode stellen wij in de zorg voor de collecties de volgende prioriteiten:

- de collectievorming kwalitatief versterken door enerzijds aankoopmogelijkheden te benutten en anderzijds een actief langdurig bruikleenverkeer aan te gaan indien zich kansen aanbieden
- de collectiepresentatie meer dynamiek geven en nog beter afstemmen op interactie met het publiek
- optimale digitale ontsluiting van de collecties.

Uitgaande van deze beleidsprioriteiten zal het collectieplan gedetailleerd op de verschillende aspecten van het collectiebeleid ingaan. Het zal beginnen met het opnieuw definiëren van het verzamelgebied van het museum afgestemd op missie en ambities. Het plan maakt de betekenis en waarde van de kerncollecties en deelcollecties inzichtelijk, alsmede hoe de collectievorming zal bijdragen aan het versterken van de collecties. In dit verband komen naast uitbreiding van de collecties ook behoud, beheer, conservering, opslag en vervanging aan de orde. Vooral bij de natuurhistorische collectie is vervanging van objecten een belangrijk en vast onderdeel om een continue kwaliteit te garanderen. In samenhang hiermee worden de uitgangspunten en het beleid beschreven voor aankoop, bruikleenverkeer, ruil en ontzamen. Evenals het beleid en de procedures voor het evalueren en actualiseren van gebruik en beheer. Registratie, documentatie en onderzoek komen aan de orde.

Verder zullen wij in het collectieplan ingaan op de rol en het gebruik van het verzamelde museale kapitaal in de publieksfunctie van het museum. Onder het museaal kapitaal worden alle informatiebronnen begrepen die in het museum aanwezig zijn, zoals de collecties, archiefmate-

riaal, boeken, geluid- en beeld dragers. In dit kader ook krijgt de digitale ontsluiting van de collecties speciale aandacht. Bij de ontsluiting worden de beperkingen die voortvloeien uit eisen van vertrouwelijkheid en veiligheid van de objecten in acht genomen.

4.5 Activiteitenplan

- 1 Er komt een nieuw collectieplan voor de periode tot 2020.
Gereed: 2014
- 2 De collecties worden volledig in kaart gebracht en digitaal ontsloten.
Gereed: 2014, doorlopend in navolgende jaren
- 3 Er komt een plan van aanpak voor het regelmatig actualiseren en/of vernieuwen van de vaste opstelling en presentatie van de collecties. Uitvoering is afhankelijk van de beschikbaarheid van financiële middelen en ruimtelijke mogelijkheden.
Gereed: 2014, waarna uitvoering in 2014, doorlopend in navolgende jaren
- 4 De verplichting/registratie m.b.t. museumvergunningen in het kader van de Flora- en Faunawet wordt periodiek gecontroleerd en waar nodig geactualiseerd.
Gereed: jaarlijks
- 5 De procedures t.b.v. gebruik en beheer van de collecties worden periodiek waar nodig geactualiseerd.
Gereed: jaarlijks
- 6 Met Erfgoed Brabant wordt contact opgenomen voor advies inzake de mogelijkheden voor toekenning WBC-kwalificatie i.o.m. de Raad voor Cultuur.
Gereed: 2014/2015

Hoofdstuk 5. Publiek

5.1 Algemeen

In ons publieksbeleid staan het vergroten van de naamsbekendheid, zichtbaarheid, toegankelijkheid én gastvrijheid van het Museum Klok & Peel centraal. Een aantrekkelijke ontsluiting en presentatie van de collecties, een gevarieerd tentoonstellingsprogramma en een ruim educatief programma van hoge kwaliteit zijn speerpunten.

5.2 Communicatie & Marketing en Acquisitie

Klok & Peel onderneemt tal van activiteiten om het museum onder de aandacht van het publiek te brengen. In 2012 hebben wij een analyse van de interne en externe uitgangssituatie alsmede een doelgroepenonderzoek laten uitvoeren. Hierbij zijn de mogelijkheden verkend voor toename van het museumbezoek. Met het oog op onze ambitie van minimaal 50.000 bezoekers in 2020 hebben wij een actieplan voor communicatie & marketing en acquisitie laten opstellen. Het plan bestaat uit een strategie en een samenhangend pakket van maatregelen dat er toe moet leiden dat meer bezoekers zullen komen, herhalingsbezoek wordt gestimuleerd en de gemiddelde besteding per bezoeker omhoog zal gaan. Dit plan hebben wij in uitvoering genomen op basis van een landelijke aanpak. Bij de uitvoering geven wij voortdurend de hoogste prioriteit aan het actief promoten van het museum bij het publiek én het bedrijfsleven. Extra inspanning gaat naar publiekspromotie en marketing in de verblijfslocaties voor toeristen en bij ondernemers en bedrijven in de Peelregio. Publieksonderzoek, marktverkenningen, het systematisch in kaart brengen van belanghebbenden, een regelmatige benadering van potentiële bezoekers via de digitale media, perscontacten en gerichte acquisitie van bezoekers in groepsverband worden een vast onderdeel in de bedrijfsvoering. Verder willen wij

onze public relations versterken door het voortzetten van onze samenwerking met Museumkaart en de hulp van de vriendenstichting.

Internet is de voornaamste bron geworden waar het publiek ons museum kan vinden. Het biedt nieuwe media met behulp waarvan het museum het publiek snel en doelgericht kan bereiken. Het museum beschikt over een eigentijdse website met informatie over ons totale aanbod op het terrein van de collecties, tentoonstellingen, evenementen en overige activiteiten. De website wordt tevens gebruikt voor het plaatsen van persberichten en het beantwoorden van vragen van bezoekers. Representativiteit en het regelmatig bijhouden zijn voortdurend aandachtspunten in het beheer van de site. Wij geven een periodiek digitaal informatiebulletin voor de medewerkers van het museum uit, te weten Klok & Peel Intern. En wij geven twee museumbladen uit voor het publiek. Het gaat om Klok & Peel Actueel en Klok & Peel Magazine. Het blad Magazine wordt tevens ingezet voor fondsenwerving.

Het museum heeft sinds de naamswijziging in 2012 een nieuwe huisstijl en logo. Deze worden consequent in de publieksinformatie gebruikt.

5.3 Educatie

Het museum ontplooit en verzorgt diverse educatieve activiteiten. Het opwekken van interesse en waardering voor natuur en het ontwikkelen van historisch besef over De Peel en de cultuur van dit gebied vormen de inhoud van ons educatieve aanbod voor het onderwijs. Het huidige aanbod is gericht op basisscholen en scholen voor het voortgezet onderwijs in het gebied Asten, Deurne, Someren en het gebied Mierlo, Helmond, Eindhoven en Weert. De activiteiten variëren van lesbrieven en speurtochten tot school- en groepsprojecten. Het educatieve aanbod voor bezoekers bestaat

hoofdzakelijk uit rondleidingen, themabijeenkomsten en lezingen.

Wij beschouwen educatie als een essentiële publiekstaak van het museum. Gezien zijn collecties en het thema Peelhistorie is het museum zeer geschikt om een vooraanstaande rol te vervullen op het educatieve vlak. In het museumgebouw is een aparte educatieruimte en filmzaal aanwezig. Wij stellen ons ten doel het educatieve aanbod verder uit te bouwen, te differentiëren en kwalitatief te verhogen. In het aanbod zal ook aandacht worden besteed aan de beiaardcollectie en de campanologie. Verder nemen wij in het educatieve programma het thema duurzaamheid op. Wij onderzoeken of het haalbaar is een Duurzaamheidspaviljoen in de museumtuin te vestigen dat eveneens voor educatieve en informatiedoeleinden kan worden gebruikt. Wij kiezen ervoor ons educatieve aanbod vooral te concentreren op kinderen en jeugd. Dit doen wij in structurele samenwerking met het onderwijs. In actief overleg met het basis- en voortgezet onderwijs in de gehele Peelregio wil het museum krachten bundelen om ons educatieve programma goed op de vraag en behoeften van de scholen af te stemmen en in te passen in hun lesprogrammering. De bestaande educatieve activiteiten voor andere doelgroepen worden gecontinueerd en waar mogelijk uitgebreid, afhankelijk van de beschikbare menskracht, middelen en tijd. Bij zowel de inhoudelijke aspecten als de benadering van doelgroepen zoekt het museum samenwerking en afstemming met andere aanbieders van educatieprojecten, waaronder het Buitencentrum De Pelen, het RHCe, IVN Asten/Someren, IVN Limburg, MEC Weert en NMC Ossenbeemd Deurne. De deelname aan de werkgroep Communicatie, Educatie en Recreatie van het Nationaal Park De Groote Peel wordt voortgezet. De werkgroep fungeert als coördinatiepunt en informatieplatform ten aanzien van onder andere natuur- en milieu-educatie voor diverse doelgroepen. De versterking van de educatie in de Peelregio wordt besproken in het Educatief Netwerk. Wij zullen op korte termijn komen met een alomvattend educatieplan met visie, doelen en bijbehorend uitvoeringsprogramma met financieringsopzet. De uitvoering zal vervolgens periodiek worden geactualiseerd op basis van behoeften- en doelgroepenonderzoek.

Onze hoge prioriteit voor educatie als kerntaak vergt extra inspanning van het museum in het algemeen en van de met educatie belaste conservator in het bijzonder. Om te bereiken dat het museum goed is toegerust voor de educatieve taken en een programma kan leveren van voldoende kwaliteit willen wij komen tot een grotere personeelsinzet voor educatie dan in de voorbije beleidsperiode het geval was.

5.4 Overige publieksactiviteiten

Het publiek kan gebruik maken van aanvullende faciliteiten bij bezoek aan de collecties. Het museum geeft op aanvraag rondleidingen langs de collecties en in de tuinen. Wij onderschrijven het belang van goede rondleidingen voor bezoekers, al dan niet in groepsverband en zo nodig op maat. Er zijn eveneens audiotours in vier talen beschikbaar. Daarnaast zijn er WiFi-verbindingen aanwezig waarvan bezoekers en medewerkers gebruik kunnen maken. Al deze faciliteiten blijven wij aanbieden. Regelmatig bezien wij de noodzaak om het aanbod te actualiseren en/of uit te breiden. Er wordt actie ondernomen om de groep goed opgeleide en gespecialiseerde rondleiders op peil te houden en uit te breiden. De relaties met derden, zoals het IVN, natuurorganisaties en beiaardopleidingen worden benut voor rekrutering. Aan aspirant-rondleiders worden cursussen, training en leerbezoeken aan andere musea aangeboden. Wij komen met een plan waarin wij de uitgangspunten zullen vastleggen waaraan rondleidingen behoren te voldoen en hoe zaken als selectie van rondleiders, deskundigheidsbevordering, een uniforme en professionele uitstraling van rondleidingen, evaluatie e.d worden geregeld.

In het museum worden met regelmaat tijdelijke tentoonstellingen getoond. Wij beschouwen zulke tentoonstellingen niet alleen als noodzakelijke ondersteuning van de collectie- en publieksfunctie. Met wisselexposities, thematentoonstellingen en andere manifestaties op het brede terrein van erfgoed, natuur en cultuur die het publiek aanspreken, willen wij ons museum nadrukkelijk profileren in de markt en bij het grote publiek. Ons beleid is gericht op een gevarieerd programma van tentoonstellingen die de missie van het museum ondersteunen en die passen in ons streven de bezoekersaantallen

te verhogen. Wij gaan daarom in de lopende periode van het beleidsplan een voortschrijdende programmering voor tijdelijke tentoonstellingen uitwerken. De planning is elke twee jaar minstens één grote tentoonstelling te houden die als echte publiekstrekker kan fungeren. Naast en/of tussen de grote tentoonstellingen zullen wij de mogelijkheden benutten voor kleinschalige exposities en soortgelijke activiteiten, die gerelateerd zijn aan de collecties of Peelhistorie of campanologie. Om te bereiken dat het museumbedrijf zo goed mogelijk toegerust zal zijn de tentoonstellingsprojecten voor te bereiden en uit te voeren willen wij een min of meer vaste groep medewerkers met specialistische kennis en competenties belasten met deze taak. Waar nodig worden hierbij externe deskundigen betrokken.

Het museum onderneemt en geeft medewerking aan een jaarlijkse reeks van speciale min of meer vaste evenementen voor het publiek in en rondom het museum. Zij passen in het profiel en versterken de positie van het museum. Daarbij gaat het ons niet alleen om het werven van publiek maar met name de grootschalige evenementen dragen bij aan het sociaal-maatschappelijk verankeren van het museum in de plaatselijke gemeenschap. Sommige evenementen zijn tot grote publiekstrekkers uitgegroeid, de pompoenweek is zelfs het grootste publieks-evenement van Asten. Inmiddels is een traditie opgebouwd met klokkendagen, kruidendagen, pompoendagen, museum in wintersfeer, enz. Deze traditie wordt voortgezet en eventueel uitgebreid met nieuwe initiatieven die mede afhankelijk van menskracht, tijd en middelen kansrijk worden geacht. Daartoe hebben wij een visie, uitgangspunten en werkwijze laten vastleggen in de nota Organisatie Evenementen. In de bedrijfsvoering van het museum krijgen evenementen extra aandacht door vaste groepen vrijwilligers te belasten met de voorbereiding, uitvoering en nazorg. Zij werken met draaiboeken om de evenementen stevig in de bedrijfsvoering en goed in samenwerking met betrokken partners tot uitvoering te kunnen brengen. Na uitvoering worden de evenementen geëvalueerd. De bevindingen worden in een voortgangsrapportage vastgelegd. Op basis hiervan kan de Nota Organisatie Evenementen regelmatig worden geactualiseerd. Deze werkwijze bevordert de continuïteit en kwaliteit van de jaarlijkse evenementen.

Het bestaande aanbod van de overige publiekstaken onderzoek, studie, publicaties, lezingen, documentaire presentaties, concerten, voordrachten, natuurwandelingen en excursies wordt gehandhaafd. Wij streven ernaar het aanbod te verstevigen en uit te breiden. Wij willen dit bereiken door voor deze categorie publiekstaken een actieve programmering op te zetten in vaste samenwerking met RHCE, IVN en andere partners.

Wij hechten zeer aan tevreden bezoekers. Gastvrijheid staat in ons publieksbeleid voorop. De nieuwbouw heeft geresulteerd in een optimale fysieke toegankelijkheid, ook voor bezoekers met een beperking en faciliteiten in en rond het museumcomplex die tijdens het museumbezoek niet alleen vanzelfsprekend aanwezig horen te zijn, maar ook door de bezoeker als prettig worden ervaren. Dit neemt niet weg dat van voorzieningen als de museumwinkel en het museumcafé regelmatig bezien zal worden of opwaardering van het aanbod wenselijk is. Daarnaast wordt van de medewerkers, in het bijzonder van degenen die in direct contact met de bezoekers staan, verwacht dat zij een goede gastheer of gastvrouw zijn. Aan dit aspect willen wij bij de selectie en training van medewerkers speciale aandacht geven. Het zorgvuldig monitoren en evalueren van reacties van bezoekers, evenals de beschikbaarheid van een klachtenprocedure, kunnen helpen de taken op het gebied van gastvrijheid naar tevredenheid van het publiek in te vullen. Het museum beschikt over geschreven bezoekersvoorwaarden evenals over algemene voorwaarden bij evenementen van het museum. Beide reglementen met voorwaarden zijn gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel. Jaarlijks wordt nagegaan of aanpassingen nodig zijn.

5.5 Museumtuinen

De museumtuinen hebben een zeer waardevolle functie voor het museum. Zij zijn als zodanig geen museale kerntaak, maar zij versterken het museale profiel en zijn een gastvrije, inspirerende ontmoetingsplaats voor een breed publiek. Zij voorzien bovendien in een heel aantrekkelijke plaats van verpozing voor bezoekers. De tuinen zijn met in De Peel voorkomende flora bedoeld om het publiek kennis te laten maken met praktische natuurbescherming en natuurbeleving. Zij ondersteunen tevens de in het museum ten-

toongestelde collecties. In de tuinen komen de twee collecties bij elkaar van kruidentuin tot klankentuin. De tuinen spelen voorts een belangrijke rol bij educatie en evenementen. Al deze functies zullen wij integraal in een tuinplan uitwerken. Het museum onderhoudt duurzaam contact met en biedt onderdak aan de vereniging Groei & Bloei afdeling Asten/Someren. De vereniging is en wordt betrokken bij de aanleg en het onderhoud van de museumtuinen. Lezingen, cursussen en workshops van de vereniging worden in het museum gehouden. De samenwerking met Groei & Bloei wordt voortgezet en vastgelegd in een contract. De Oranjerie staat ten dienste van de publiekstaken van het museum. Daarnaast stellen wij ons ten doel de Oranjerie zoveel als mogelijk voor de plaatselijke bevolking ten nutte te laten komen. Ze is al beschikbaar als trouwlocatie en kan evenals de vergaderruimten in het museum verhuurd worden als bijzondere vergaderlocatie of voor speciale bijeenkomsten. Met het oog hierop is een Nota Gebruik Oranjerie opgesteld waarin de visie, uitgangspunten en mogelijkheden voor het gebruik zijn vastgelegd, alsmede de voorwaarden en tarieven aangegeven. Met andere initiatieven en verzoeken zullen wij welwillend omgaan. Voor de gebruiksmogelijkheden, voorwaarden en tarieven is een reglement opgesteld. Indien nodig en waar mogelijk worden aanvullende logistieke maatregelen genomen om het gebruik door derden in te passen.

5.6 Toeristisch recreatief knooppunt

Het Museum Klok & Peel fungeert als toeristisch/recreatief knooppunt voor de regio. Het plein aan de voorzijde is in 2012 heringericht en voorzien van een informatiecentrum voor de Peelregio en logistieke voorzieningen voor bezoekers en toeristen. Bij het entreegebied zijn extra parkeerplaatsen aangelegd. In de Ostaderstraat zijn veiligheidsmaatregelen gerealiseerd. In aanvulling op de reeds bestaande routes langs het museum is in 2012 in samenspraak met ons een nieuwe fietsroute gecreëerd, die langs nog twee andere toeristische trekpleisters in het Peelgebied aan zowel Brabantse als Limburgse kant van De Peel voert. Dat zijn Buitencentrum De Pelen te Ospel en Openluchtmuseum Eynderhoof te Nederweert-Eind. De fietsroute is zodanig inge-

richt dat er niet alleen aandacht is voor cultuurhistorisch interessante zaken maar ook voor natuur en landschap en het toeristische bedrijfsleven, i.h.b. agrotourisme en horeca.

Wij willen het museum onder de noemer ToerismePoort Klok & Peel uitbouwen tot een volwaardige voorziening waar het museum zich optimaal kan presenteren aan het publiek én waar bezoekers, toeristen en recreanten terecht kunnen om van daaruit de Peelregio te verkennen. In samenhang daarmee vinden wij het van wezenlijk belang dat het museum wordt opgenomen in het netwerk van Brabantse Natuurpoorten. Deze ontwikkeling draagt bij aan het versterken en uitbreiden van het toeristisch/recreatieve aanbod in de Peelregio. Naar ons oordeel voldoet het museum aan de door de provincie gestelde voorwaarden. In samenspraak met de gemeente Asten willen wij bevorderen dat op korte termijn het museum als Brabantse Natuurpoort wordt aangewezen.

Wij stellen ons ten doel constructief samen te werken met andere partijen bij de verdere toeristische/recreatieve ontsluiting en beleving van de Peelregio. Voor ons is het belang van samenwerking vooral gelegen in de promotie van De Peel en het gezamenlijk oppakken van kansen en het bundelen van krachten, opdat steeds meer toeristen en recreanten ook de weg naar ons museum weten te vinden. Hierin past onze steun aan het realiseren van de nieuwe cultuurhistorische fietsroutes Asten-Deurne-Germert-Bakel en Asten-Helmond-Laarbeek. Met de vereniging Jan Paagman Sterrenwacht Asten is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Deze overeenkomst voorziet o.a. in de mogelijkheid van combinatiekaartjes voor museum en Sterrenwacht. Het museum blijft participeren in de werkgroep Communicatie, Educatie en Recreatie van het Nationaal Park. Gezien het imago van Asten als 'klokkendorp' en de gezamenlijke toeristische belangen zijn wij een groot voorstander om de band tussen Asten en het Museum Klok & Peel extra te versterken. In samenspraak met de gemeente, VVV, het Centrummanagement en OVA willen wij graag komen tot een effectieve publieksvoorlichting, het verbeteren van de informatievoorzieningen voor toeristen en het realiseren van zaken zoals nieuwe 'landmarks' en de vernieuwing van het spreukenpad. Voorts

willen wij komen tot plaatsing van de projecten Zingend Brons en Peel op de Kaart op de beleidsagenda van de provincie voor een nieuwe aanpak van de vrijetijdseconomie in Brabant.

Met het oog op de toenemende toeristische/recreatieve betekenis van Klok & Peel zullen wij regelmatig bezien of en zo ja, in hoeverre de toegankelijkheid van de multifunctionele infrastructuur op de totale museumlocatie voor toeristen en het gebruik voor doeleinden los van bezoek aan de collecties nog vatbaar is voor verbetering en/of aanvullende maatregelen.

5.7 Activiteitenplan

- 1 De uitvoering van het actieplan communicatie & marketing en acquisitie geschiedt via alle communicatiekanalen, inclusief de perscontacten, die het museum ten dienste staan.
Gereed: doorlopend
- 2 De museum-website wordt actief beheerd en onderhouden en zodra nodig vernieuwd.
Gereed: doorlopend
- 3 Periodiek worden een bezoekersanalyse en marktverkenning gedaan om een effectieve programmering van het actieplan communicatie & marketing mogelijk te maken.
Gereed: jaarlijks
- 4 Er worden twee museumbladen voor het publiek uitgegeven, t.w. Actueel en Magazine.
Gereed: periodiek
- 5 Er wordt een educatieplan (visie, doelen, werkwijze) en uitvoeringsprogramma (projecten, lesmateriaal, faciliteiten) ontwikkeld.
Gereed: 2014/2015, uitvoering jaarlijks
- 6 Er komt een voortschrijdende agenda voor het meerjaren tentoonstellingsprogramma.
Gereed: 2014, daarna jaarlijks
- 7 Het periodiek evalueren en actualiseren van de Nota Evenementen middels een voortgangsrapportage.
Gereed: jaarlijks
- 8 Samen met onze partners wordt een programma gemaakt met een aanbod van lezingen, voordrachten, concerten en andere activiteiten passend in het publieksbeleid.
Gereed: jaarlijks
- 9 Er komt een rondleidingenplan (visie, uitgangspunten, werkwijze, opleiding, faciliteiten).
Gereed: 2014/2015
- 10 Er wordt actie ondernomen om de groep goed opgeleide rondleiders uit te breiden.
Gereed: jaarlijks
- 11 De reacties van de bezoekers worden met behulp van systematisch monitoren van het museumbezoek, regelmatig vastgelegd en geëvalueerd.
Gereed: doorlopend
- 12 Er komt een totaal plan van aanpak voor de museumtuinen.
Gereed: 2014/2015, uitvoering doorlopend
- 13 Er komt een haalbaarheidsonderzoek naar een Duurzaamheidspaviljoen
Gereed: 2014/2015, waarna eventuele uitvoering
- 14 In het kader van de toeristisch/recreatieve samenwerking wordt overleg aangegaan om te komen tot aanwijzing van het museum tot Brabantse Natuurpoort.
Gereed: 2014
- 15 Plaatsing projecten Zingend Brons en Peel op de Kaart op vrijetijdsagenda Brabant.
Gereed: 2014/2015

Hoofdstuk 6. Bedrijf

6.1 Algemeen

'Good governance' draagt bij aan de kwaliteit van de culturele instellingen op zowel zakelijk als artistiek gebied. Met behulp van de Governance Code Cultuur kunnen de instellingen komen tot goed bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording. De code geeft richtlijnen en aanbevelingen. Zeker bij gesubsidieerde instellingen hanteert de overheid het uitgangspunt dat zij de Governance Code Cultuur toepassen. Wij onderschrijven ten volle het belang van de Code.

6.2 Organisatie en besturing

Klok & Peel maakt sinds 2007 een ingrijpend proces van professionalisering en verzakelijking op alle niveaus door. Daarbij is het museum een complex bedrijf gebleken dat in relatief korte tijd een grote vernieuwingsslag heeft moeten maken terwijl het slechts de beschikking heeft over een zeer beperkt aantal formatieplaatsen (2,5 fte) aan betaalde beroepskrachten. Deze situatie heeft geleid tot een bestuur waarvan de leden ook uitvoerende taken verrichten. Er is in de vorige beleidsperiode enorm veel bereikt. Maar om te komen tot een professionele uitvoering van alle museale en publiekstaken, met name op bedrijfsniveau, wordt steeds meer inzet gevergd. Gezien de omvang van het museum en de steeds hogere verwachtingen en eisen van overheid en publiek is uitbreiding van de vaste staf met voldoende menskracht, expertise en competenties in feite onontbeerlijk. Een bezetting van in totaal 6 formatieplaatsen aan betaalde krachten zou toereikend zijn. De noodzaak hiervan is onderbouwd aangegeven in het visierapport 'De Peel als culturele biotoop'. De financiële exploitatie echter zal naar verwachting vooralsnog geen mogelijkheden bieden het aantal formatieplaatsen uit te breiden. Het is

volstrekt duidelijk dat in de komende jaren het museum zal blijven functioneren als een organisatie met een zeer kleine staf van in deeltijd werkende betaalde beroepskrachten, ondersteund door een grote schare vrijwilligers op bijna elk niveau binnen de organisatie. Dit gegeven is voor het museum een groot zorgpunt zowel in het dagelijkse functioneren als voor de continuïteit op de langere termijn.

Bij de keuze van een werkbare structuur en werkwijze waarmee onze museumorganisatie nu en in de naaste toekomst verantwoord kan worden bestuurd, hebben wij ons laten leiden door de Governance Code Cultuur. Wij hanteren het bestuur-model als de besturingsvorm die het beste past bij de ontwikkeling die Klok & Peel thans doormaakt. In dit model is het totale bestuurlijke proces in handen van het Algemeen Bestuur. Het bestuur bestaat uit leden die deze functie onbezoldigd vervullen. Het Algemeen Bestuur stelt de strategie en het beleid vast en draagt de eindverantwoordelijkheid voor het functioneren van het museum op zowel zakelijk als artistiek gebied. Binnen het bestuur wordt een taakverdeling afgesproken. Uit haar midden formeert het Algemeen Bestuur een Dagelijks Bestuur dat feitelijk de directie over het museum-bedrijf voert. Uitgangspunt in de bedrijfsvoering is zoveel mogelijk projectmatig en in vaste groepen te werken. Deze werkwijze is nodig om de voorbereiding, uitvoering en nazorg van al het werk in en voor het museum efficiënt te kunnen aansturen en toe te delen. Dit betekent dat Klok & Peel functioneert als een projectgestuurde organisatie, ingedeeld in taakgebieden met commissies, werk- en projectgroepen, bestaande uit een voorzitter of projectleider en een of meer medewerkers. De voorzitter c.q. projectleider kan een vrijwilliger of een beroepskracht zijn. De voorzitter c.q. projectleider is verantwoordelijk voor het werk- of projectplan en de uitvoering, inclusief voorbereiding, budget en

nazorg van het programma of project en de rapportage aan het Dagelijks Bestuur. Verantwoording wordt afgelegd binnen het Algemeen Bestuur en via het jaarverslag. Deze vorm van besturen vergt een daarop specifiek toegesneden verdeling van verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken tussen het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de leidinggevende posities in de projectgestuurde organisatie. Deze worden vastgelegd in een bestuursreglement, bestuurdersprofielen en functieomschrijvingen. In aanvulling hierop worden in een bedrijfshandboek de verdeling en taakopdracht van de commissies, project- en werkgroepen vastgelegd alsmede onder meer de gedragsregels, onderlinge communicatie en faciliteiten die in de bedrijfsvoering gelden. Teneinde een verantwoorde en effectieve wijze van besturen te bevorderen wordt een Raad van Advies ingesteld.

Het functioneren van het bestuur-model met inbegrip van de taakverdeling in het bestuur en de toedeling van taken en werkzaamheden aan commissies, project- en werkgroepen is niet statisch. Regelmatig zal de vraag aan de orde zijn of aanpassingen nodig zijn. Daarom wordt tenminste éénmaal per jaar het functioneren van het bestuur-model geëvalueerd in het Algemeen Bestuur, tezamen met de bespreking van het jaarverslag.

In bijlage 1 is in het organigram de organisatie van Museum Klok & Peel weergegeven.

6.3 Personeel

Klok & Peel heeft 5 betaalde medewerkers in vaste dienst (2.5 fte). Deze beroepskrachten bezetten sleutelposities in de bedrijfsvoering. Het gaat om de belangrijke functies van operationeel manager, conservator KLOK, conservator PEEL en educatie, medewerker publiekszaken en medewerker controlling en algemene zaken. Al deze functies worden in deeltijd vervuld. Een 25 tal medewerkers zijn gedetacheerd vanuit de Atlant Groep in het kader van de basisvoorziening (15 fte). De medewerkers van Atlant werken veelal in ondersteunende posities ten behoeve van de bedrijfsvoering. Circa 170 personen zijn als vrijwilliger actief in het museum. Bij deze categorie medewerkers valt onderscheid te maken tussen de vrijwilligers die bij de leiding

van het museum betrokken zijn als bestuur en projectleiders (20 personen op 5 fte) en de vrijwilligers die als suppoost/rondleider werkzaam zijn of die reguliere taken uitvoeren bij receptie/winkel/museumcafé/tuin/werkplaats en administratie of die zich inzetten voor activiteiten/evenementen (150 personen op 15 fte).

De inzet van vrijwilligers was, is en blijft van vitaal en onmisbaar belang voor het museum. Maar specialistische kennis en deskundigheid om bepaalde collectie- en publiekstaken naar behoren te kunnen uitvoeren, wordt steeds belangrijker. Dit betreft in het bijzonder de kwaliteit om projecten te leiden en tot uitvoering te brengen.

De omvang, samenstelling en bezetting van de personeelsformatie blijven een belangrijk aandachtspunt om voortdurend te kunnen voldoen aan de steeds hogere eisen die aan de professionaliteit en inrichting van het museum-bedrijf worden gesteld. Voldoende competente en gemotiveerde medewerkers is dus een basisvoorwaarde. Met het oog hierop stellen wij ons ten doel een goed personeelsbeleid voor alle medewerkers te voeren dat afgestemd is op de eisen die samenleving en regelgeving stellen. Een beleid dat er eveneens toe zal leiden dat gekwalificeerde mensen zich, ook op vrijwillige basis, beschikbaar stellen. Dit betekent concreet:

- het toepassen van consistent personeelsbeleid voor de bezoldigde medewerkers op het vlak van rechtspositie, functieomschrijvingen, CAO-afspraken, functioneringsgesprekken, scholing
- het voortzetten van de samenwerking met de Atlant Groep
- het voeren van een selectief en actief vrijwilligersbeleid
- het waarborgen dat de medewerkers vertrouwd zijn met de Ethische Code voor Musea en met de andere relevante gedragscodes en wetten.

Reeds in de vorige beleidsperiode is het museum een langdurig samenwerkingsverband met Atlant aangegaan. Begin 2014 wordt een nieuwe overeenkomst met de Atlant Groep aangegaan. Mogelijk wordt het aantal bij het museum te plaatsen medewerkers van Atlant uitgebreid.

Het museum beschikt over een nota Vrijwilligersbeleid waarin de uitgangspunten voor het vrijwilligerswerk en de wederzijdse rechten en verplichtingen zijn vastgelegd en aandacht wordt gegeven aan zaken als plaatsing, inwerkperiode en deskundigheidsbevordering. Er wordt voorzien in een vrijwilligersregeling. Met alle vrijwilligers wordt een vrijwilligersovereenkomst aangegaan. De toepassing van het in de nota vastgelegde vrijwilligersbeleid wordt periodiek geëvalueerd. De aansprakelijkheidsverzekering voor de vrijwilligers is geregeld via de vrijwilligerspolis van de gemeente Asten.

De scholingsactiviteiten worden uitgebreid. Wij zijn voornemens de mogelijkheden voor scholing, training en deskundigheidsbevordering in een plan inzichtelijk te maken. Om vervolgens vraag en aanbod bij elkaar te brengen zal jaarlijks een peiling worden gehouden naar behoeften en wensen voor (bij)scholing onder de beroepskrachten en vrijwilligers. Daarnaast zal goed gastheerschap vast onderdeel van het personeelsbeleid bij training en selectie zijn. De werving van competente vrijwilligers wordt actief ter hand genomen met inschakeling van instanties voor bemiddeling, o.a. ONIS. Het aantrekken van capabele projectleiders krijgt blijvend hoge prioriteit en extra aandacht.

6.4 Bedrijfstaken

De bedrijfs- en werkcyclus wordt aan de hand van vaste elementen opgebouwd:

- het meerjaren beleidsplan waarin het beleid staat dat in de planperiode wordt gevolgd. Het Algemeen Bestuur stelt het beleidsplan vast.
- het werkplan (jaarlijks) waarin staat welke concrete activiteiten, maatregelen e.d. door wie, waar en wanneer in het lopende jaar worden uitgevoerd. Het werkplan is conform het beleidsplan. Het Algemeen Bestuur stelt uiterlijk in december het werkplan van het daarop volgende jaar vast.
- de begroting (jaarlijks) waarin het overzicht van de vermoedelijke inkomsten en uitgaven over een bepaalde periode staat. Het Algemeen Bestuur stelt uiterlijk in december de begroting van het daarop volgende jaar vast.

- het jaarverslag met het verslag en verantwoording over de activiteiten en werkzaamheden van het afgelopen jaar plus de balans en de resultatenrekening, een toelichting op de cijfers en accountantsverklaring. Het jaarverslag wordt voor april door het Algemeen Bestuur goedgekeurd.
- de jaarrekening, dit is de rapportage van de penningmeester en accountant met de balans en de winst- en verliesrekening van het afgelopen jaar, een toelichting op de cijfers en een accountantsverklaring. De jaarrekening geeft een getrouw inzicht in de financiële positie van het museum en vormt a.h.w. één geheel met het jaarverslag.

Een extra, regelmatig terugkerend onderdeel in de bedrijfsvoering is de museumregistratie. Het Museum Klok & Peel is in 2009 opgenomen in het Museumregister Nederland. De registratie wordt in 2015 herijkt. Naast de periodieke herijking is elk geregistreerd museum verplicht jaarlijks een zogenoemde zelfanalyse uit te voeren en de resultaten bij het Museumregister in te leveren. Met behulp van dit interne onderzoek wordt informatie over de beleidsstrategie, processen en prestaties van de museumorganisatie verzameld. Bedoeld als zelfreflectie om zodoende het museum op een hoger kwaliteitsniveau te brengen.

Vanwege de lange loopduur van het beleidsplan Duurzaam op Weg naar 2020 kiezen wij voor een voortschrijdende programmering van activiteiten op basis van het meerjaren beleidsplan. Dit betekent dat in het jaarlijks op te stellen werkplan eveneens een vooruitblik of doorkijk van de activiteiten voor het navolgende jaar wordt opgenomen. Dit biedt de mogelijkheid om waar nodig specifieke projecten en plannen tijdig in de bedrijfsvoering in te plannen. Indien in de bedrijfsvoering ook nog monitoring van het museumbezoek en effectmeting en evaluatie van de uitgevoerde projecten en plannen systematisch wordt ingebouwd, kan de voortgang en kwaliteit van het beleidsplan Duurzaam op Weg naar 2020 effectief worden bewaakt.

6.5 Huisvesting en Veiligheid

Het museumcomplex is in eigendom van de gemeente Asten. Met de gemeente is een lang-

durige overeenkomst voor huur en onderhoud aangegaan. Dankzij de recente renovatie en uitbreiding van het museum beschikken wij thans over een museumgebouw dat ten behoeve van de collectie- en publieksfunctie beantwoordt aan de eisen van de huidige tijd. Het biedt een veilige en comfortabele werkplek voor de medewerkers. Het totale museumcomplex is fysiek optimaal toegankelijk voor bezoekers, inclusief mensen met een handicap. Het museumgebouw is voorzien van tal van voorzieningen voor duurzaamheid en energiebesparing. Het is optimaal geïsoleerd en heeft groene sedum-daken, spaar- en ledverlichting, een bodemwaterproject en een installatie voor warmte-/koudeopslag. Dit betekent dat de huisvestingsituatie in de lopende planperiode op verantwoord niveau zal zijn. Wel gaan wij door met het benutten van mogelijkheden het energieverbruik verder te verduurzamen en zuiniger te maken. Op het dak van het museum zijn zonnecollectoren geplaatst, evenals op het dak van het depotgebouw. De collectoren produceren de helft van de bruto capaciteit stroom van het museumcomplex. Het ligt in ons voornemen uiteindelijk het eigen stroomverbruik geheel zelf te produceren. Enerzijds door de installatie van een derde voorziening met zonnecollectoren en anderzijds door het terugdringen van het verbruik met 30%. Voor de financiering wordt een beroep gedaan op projectsubsidies. Voorts is het onze ambitie op de museumlocatie een Duurzaamheidspaviljoen te vestigen waarin bezoekers worden geïnformeerd over duurzaamheid en hoe deze in het museum is toegepast.

De veiligheidszorg dient in relatie tot de in het museum aanwezige collecties van hoog niveau te zijn. Het Museum Klok & Peel valt volgens de risicoklasse-indeling (vkri) van het Nationaal Centrum voor Preventie (NCP) in de hoogste klasse. Dit vereist, zeker voor specifieke delen van de collecties, beveiliging op basis van maatwerk. Dit geldt in het bijzonder voor brand- en inbraakbeveiliging en de klimaatbeheersing van de collecties. Op basis van de knelpunten en aanbevelingen van een risicoanalyse is een plan van aanpak voor de veiligheidszorg opgesteld. Het plan wordt jaarlijks geactualiseerd. Met de verbouwing en herinrichting van het museumgebouw is een groot aantal veiligheidsmaatregelen uitgevoerd. Door de extra isolatie van de

buitenschil van het museumgebouw en de toepassing van ledverlichting in de vitrines is een verdere verbetering van klimaatbeheersing van de collecties mogelijk gemaakt. Middels periodieke registratie zullen de resultaten van de aangebrachte voorzieningen naar verwachting vanaf het begin van de nieuwe beleidsperiode goed zichtbaar worden.

Wij stellen ons ten doel het gebouw met depot, werkruimten en overige facilitaire voorzieningen, gelegen aan de overzijde van het museum aan de Ostaderstraat, te renoveren. Het verbeteren van de bouwkundige staat is nodig om opslag en bewaaromstandigheden van de collecties op het vereiste niveau te brengen, onze duurzaamheidsambitie te realiseren, de inbraakwerendheid te verhogen en het ruimtegebruik efficiënt te kunnen organiseren. De plannen bestaan onder andere uit het isoleren en bekleden van de gevels, het aanbrengen van isolatieglas, het maken van extra geklimatiseerde ruimtes, het verbeteren van de vluchtwegen en het vernieuwen van de technische installaties voor verwarming en elektriciteit. Tevens worden aparte ruimtes voor de opslag van materialen voor expositie en evenementen ingericht. Het vernieuwen van de voorzieningen voor de opslag van de collecties is vooral van belang om de klimaateisen inzake temperatuur en relatieve vochtigheid voor de opslag van objecten in het depot effectief te kunnen beheersen. Het ligt eveneens in het voornemen de keuken van het museumcafé te herinrichten. Dit kon in de recente nieuwbouw nog niet worden meegenomen. De financiële middelen voor de renovatie en herinrichting zullen moeten komen uit de begrotingsruimte voor onderhoud en investeringen.

Naast het treffen van afdoende technische maatregelen op het gebied van veiligheidszorg is het van belang dat de organisatie en bedrijfscultuur zodanig zijn ingericht dat adequaat met risico's wordt omgegaan. Risicobeheersing en controle zijn voortdurende aandachtspunten binnen de organisatie. Het museum brengt via risicomangement systematisch risico's en bedreigingen in de bedrijfsprocessen in kaart om passende beheersmaatregelen en oplossingen te kunnen treffen. Het gaat om risico's die het museum loopt ten aanzien van de collecties, bezoekers, personeel, arbeidsomstandigheden,

administratie, automatisering, veiligheid en verzekeringen. De onderwerpen worden met behulp van het riskmanagementrapport regelmatig doorgenomen door de stand van zaken of de voortgang te controleren. De beheersmaatregelen worden aangepast aan de resultaten van de periodieke risicoanalyse. In dit kader krijgt de vereiste veiligheidszorg regelmatig extra aandacht. Het museum beschikt over een actueel veiligheids- en beveiligingsbeleid en procedures voor bedrijfshulpverlening. Periodiek worden in samenwerking met de brandweer ontruimings- en brandweeroefeningen in het museumcomplex gehouden. Het in veiligheid brengen van bezoekers, medewerkers en collecties maakt een belangrijk onderdeel van de oefeningen uit. Verzekeringen zijn van groot belang voor het afdekken van risico's die het museum loopt. Wij beschikken over een uitgebreide pakketpolis waarop de collecties en overige inventaris zijn verzekerd. Daarnaast lopen er diverse dekkingen voor zaken in de personele sfeer. De gebouwen zijn op een polis van de gemeente verzekerd. Het gehele verzekeringspakket wordt regelmatig, tenminste 1 keer per jaar, doorgenomen en waar nodig aangepast.

Ter ondersteuning van de bedrijfsprocessen is een goede archivering onontbeerlijk. Dit blijft onverminderd een belangrijk aandachtspunt. Wij streven ernaar binnen niet al te lange termijn het papieren en digitale archief volledig opnieuw in te richten.

6.6 Meerjarenbegroting 2014 – 2020

De noodzaak steeds voldoende financiële middelen te vinden om de voorgenomen activiteiten van het museum uit te voeren vergt grote inspanning van bestuur en medewerkers. In de financiële situatie van ons museum hebben enkele zaken onze aandacht:

- Uitgangspunt voor nu en in de toekomst is en blijft een duurzame en gezonde financiële exploitatiebasis. Dekking van de operationele kosten moet komen uit de operationele inkomsten. Met het oog hierop zal voortdurend extra aandacht worden besteed aan het goed onderhouden van de subsidierelatie met de gemeente Asten ten aanzien van structurele financiële ondersteuning en projectbijdragen.

- De gemeentelijke exploitatiesubsidie die de gemeente Asten jaarlijks aan het museum toekent, is onmisbaar om de formatie betaalde beroepskrachten in zijn huidige omvang en bezetting overeind te houden. Maar de omvang van de huidige formatie (2.5 fte) is overduidelijk te gering gebleken. Uitbreiding tot een bezetting van in totaal 6 formatieplaatsen is in feite hard nodig. Uitbreiding zal de komende tijd naar verwachting niet structureel gefinancierd kunnen worden. Dit plaatst de organisatie in een lastige en kwetsbare positie en maakt het moeilijk vervolgstappen te zetten in het kader van de verdere professionalisering van het museum. Wij blijven daarom alle mogelijke opties verkennen om voor het structurele exploitatie-tekort dekking te vinden.
- Het streven naar een eigen vermogen gelijk aan de vaste personeelskosten van 1 jaar moet overeind blijven, maar zal de komende jaren naar verwachting niet gehaald worden.
- Wij willen zoveel mogelijk eigen inkomsten verwerven. Vandaar dat onze inspanningen er tot het uiterste op zijn gericht het bezoekersaantal geleidelijk te laten toenemen tot minimaal 50.000 in 2020. Het museum heeft de horeca en winkel in eigen beheer. Er komt een offensief plan om de inkomsten uit het museumcafé en de winkel structureel te verhogen. Daarnaast kunnen het multifunctioneel gebruik van de Oranjerie, de vergader ruimten en de overige voorzieningen van het museum bijdragen aan het vermeerderen van de eigen inkomsten.
- Museumregister Nederland heft vanaf 2014 een contributie van de geregistreerde musea. De kosten van de jaarlijkse contributie dienen in de begroting meegenomen te worden.
- Wij zijn voornemens de mogelijkheden van externe financiële ondersteuning maximaal te benutten. Onze aandacht zal daarom ook gericht zijn op financiële ondersteuning door bedrijven, fondsen en particulieren (ook in internationaal verband). De Stichting Nationaal Klok & Peel Museum Asten is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Deze status is belangrijk voor sponsoring en schenkingen. Als culturele ANBI-instelling hoeft de museumstichting geen schenk-

Begroting 2014-2020

(bedragen x € 1.000)							
Kalenderjaar	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Baten							
Gemeentelijke exploitatiesubsidie	218	222	227	231	236	241	246
Bijdrage huisvestingskosten	30	30	30	30	30	30	30
Eigen inkomsten	309	316	321	326	332	338	345
Projectsubsidies en sponsoring	51	52	53	54	55	56	57
Totaal baten	608	620	631	641	653	665	678
Lasten							
Personeelskosten	237	241	246	252	257	262	268
Operationele kosten	320	327	332	335	341	347	353
Collectiebeheer en -presentatie	51	52	53	54	55	56	57
Totaal lasten	608	620	631	641	653	665	678
Exploitatieresultaat	0	0	0	0	0	0	0

belasting te betalen over donaties die aan het museum worden gegeven. En schenkingen aan organisaties met de ANBI-status, met name culturele instellingen, zijn ook fiscaal interessant voor de schenker.

- Specifieke financiële ondersteuning wordt eveneens verwacht van de Vriendenstichting van het museum. Een sterk vriendenprogramma kan de financiële afhankelijkheid geringer maken en de professionele organisatie versterken. De Vrienden steunen het museum vooral in het behoud en de uitbreiding van de collecties. Wij zullen bezien op welke wijze de relatie met de Vrienden verstevigd kan worden. Met het oog op de door ons gewenste actieve werving van externe financiële middelen hebben wij besloten het bestuur aan te vullen met een bestuurder die het taakgebied relatiebeheer, sponsoring en vrienden voor zijn/haar rekening neemt.

Toelichting Meerjarenbegroting

Baten

- De structurele exploitatiesubsidies van de gemeente Asten zijn met ingang van 2014 gedeeltelijk gecorrigeerd met de indexering ten behoeve van de personeelskosten. De gemeentelijke exploitatiesubsidie is in principe bestemd voor de financiering van de personeelskosten. Door deze correctie blijft het tekort beperkt. Het verschil moet uit de lopende exploitatie worden gedekt.
- Een taakstelling is nodig voor het uitbreiden van de activiteiten en deze meer te spreiden over het jaar om de begroting sluitend te kunnen krijgen en minder afhankelijk te zijn van slechts enkele grote activiteiten of evenementen. De kwetsbaarheid moet verminderen.

Lasten

- Het personeelsbestand is beperkt tot 2.5 fte.
- De ondersteuning vanuit het bedrijfsleven is in de huidige economische crisis zeer moeilijk.

Begroting

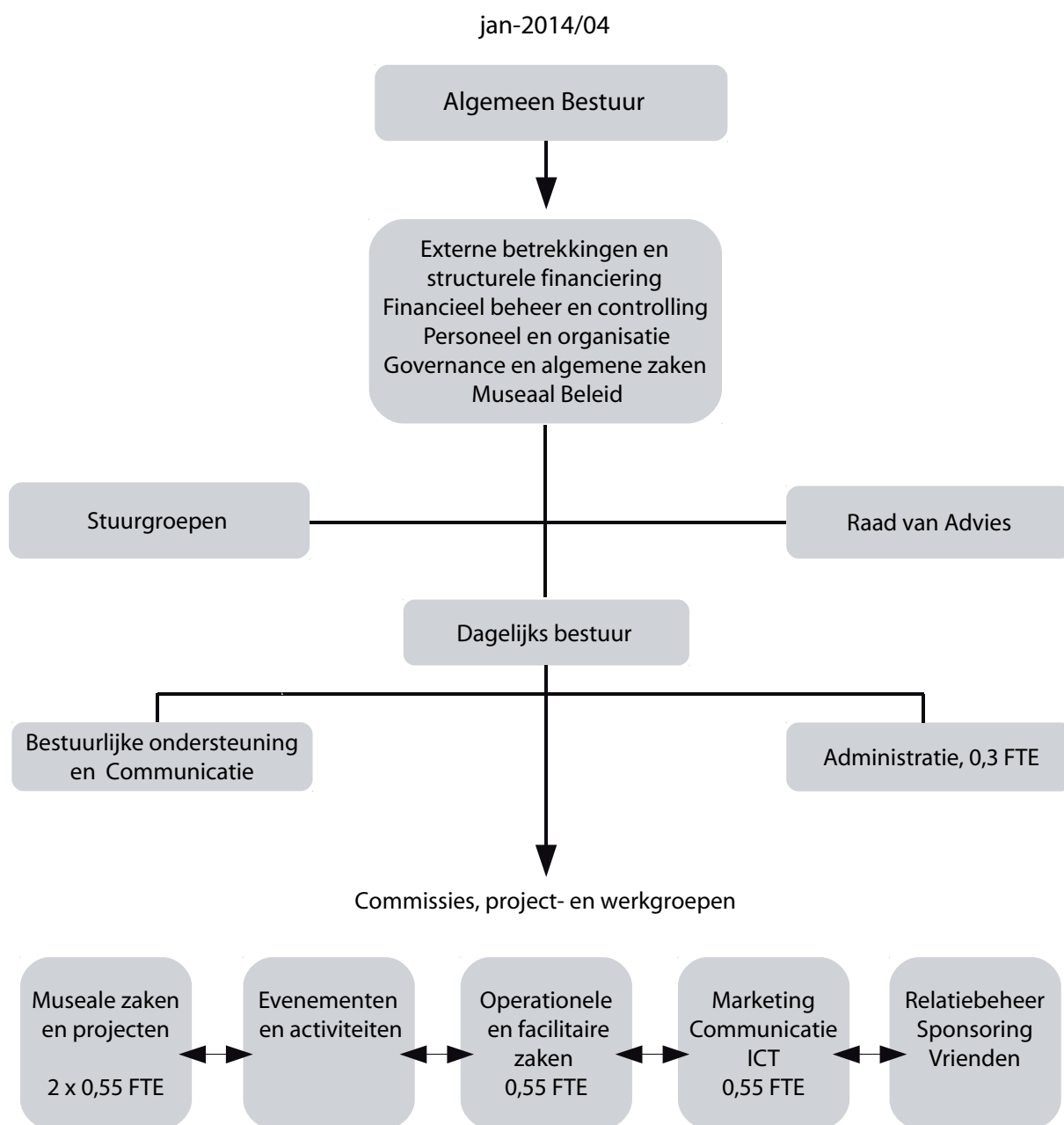
In de begroting is opgenomen

- Afschrijving verbouwing museum (10 jaar).
- Afschrijving herinrichting (5 jaar).
- Afschrijving zonnepanelen (10 jaar).
- Afschrijving automatisering (3 jaar).
Dit betreft de noodzakelijke aanschaf van een nieuwe server

6.7 Activiteitenplan

- 1 Er wordt een bestuursreglement opgesteld.
Gereed: 2014
- 2 Er wordt een Raad van Advies ingesteld.
Gereed: 2014
- 3 Het bestuur evalueert periodiek het bestuurmodel. Gereed: jaarlijks
- 4 De voor 2015 geplande formele herijking van de registratie van Klok & Peel wordt op uitnodiging van het Museumregister Nederland tijdig in voorbereiding genomen.
Gereed: 2015
- 5 Elk jaar wordt een zelfanalyse ten behoeve van de museumregistratie uitgevoerd en de resultaten worden uiterlijk op het daartoe afgesproken tijdstip ingediend bij Museumregister Nederland. Gereed: jaarlijks
- 6 Met Atlant Groep wordt een nieuwe overeenkomst aangegaan. Gereed: 2014
- 7 Er wordt actie ondernomen voor persoonsgerichte werving van vrijwilligers.
Gereed: op elk moment wanneer de noodzaak aanwezig is
- 8 De implementatie van de nota Vrijwilligersbeleid wordt ter hand genomen.
Gereed: doorlopend, periodiek evaluatie
- 9 Periodiek vindt een peiling naar behoeften en wensen voor (bij)scholing onder de medewerkers (vrijwilligers en beroepskrachten) plaats. Gereed: jaarlijks
- 10 Er komt een plan voor scholing en deskundigheidsbevordering
Gereed: 2014
- 11 De bedrijfs- en werkcyclus wordt als samenhangend geheel in de bedrijfsvoering toegepast en conform de vereiste termijnen uitgevoerd. Gereed: jaarlijks
- 12 Het depot en werkruimten worden gerenoveerd en heringericht.
Gereed: 2014, doorlopend in 2015
- 13 Het zonnepanelenproject wordt afgerond. Gereed: 2014/2015
- 14 Het digitale en papieren archief wordt volledig heringericht. Gereed: 2014/2015
- 15 Het plan van aanpak veiligheidszorg wordt periodiek geactualiseerd.
Gereed: jaarlijks
- 16 Het risicomanagement wordt periodiek toegepast.
Gereed: uitvoering doorlopend
- 17 Er komt een plan voor inkomstenwerving uit museumcafé, winkel, etc.
Gereed: 2014/2015
- 18 Er komt een plan voor het sponsor- en fondsenwervingsbeleid.
Gereed: 2014/2015
- 19 Er komt een programma Vrienden van het Museum. Gereed: 2014/2015

Bijlage 1: Organisatieschema

5 FTE (20) Vrijwilligers Leidinggevend
 15 FTE (150) Vrijwilligers
 15 FTE (25) WsW Atlantgroep
 2,5 FTE (5) Vaste medewerkers
 37,5 FTE (200) Totaal

KLOK & PEEL
MUSEUM ASTEN

Museum Klok & Peel
Ostaderstraat 23 5721 WC Asten